

Motion till riksdagen 2006/07:Fi3

av **Ulla Andersson m.fl. (v)**

Riksrevisionens styrelses framställning angående regeringens uppföljning av överskottsålet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår Riksrevisionens styrelses framställning 2006/07:RRS17.

Motivering

Riksrevisionens styrelse (RRS) konstaterar i sin bakgrundsbeskrivning till förslagen om precisering och uppföljning av det så kallade överskottsålet, att detta är ”en central del av det finanspolitiska ramverk som tillkom efter krisen i de offentliga finanserna i början av 1990-talet”. Det är förvisso en rimlig beskrivning. Vänsterpartiet ställer sig starkt kritiskt till detta ramverk som har till syfte att begränsa de folkvaldas inflytande över den ekonomiska politiken och låsa fast en nyliberal inriktning för den, vilket lägger grunden till en systematisk överföring av resurser till samhällets bäst bemedlade.

Inte minst den senaste tidens debatt – då arbetsgivarorganisationen efterlyst ett hävande av överskottsålet i syfte att genomföra stora skattesänkningar som stärker de rikas inkomster och förmögenheter på den offentliga välfärdens bekostnad – visar att ramverket inte ska ses som budgetteknikaliteter utan som uttryck för en viss politisk inriktning. Överskotts målen har använts för att lättare motivera en åtstramning i den offentliga sektorn. När detta mål uppnåtts vill exempelvis arbetsgivarorganisationen gå vidare. Vänsterpartiets utgångspunkt är den motsatta. Det behövs stora investeringar i den gemensamma sektorn. Det gäller exempelvis bostadsområdet där investeringarna varit alltför låga i flera decennier. Det gäller en nödvändig satsning på klimat- och energisektorn som bland annat kräver investeringar i ny, modern infrastruktur. Och det gäller givetvis nödvändigheten av betydligt fler anställda inom den gemensamma välfärdssektorn. Grundläggande är att en un-

Fel! Okänt namn på

derlåtenhet att använda tillgängliga resurser i ekonomin till produktiva, framtidsinriktade investeringar är oansvarigt och kortsiktigt. Tanken att man ska spara idag för att klara av morgondagens ”demografiska utmaningar” bortser från att den välfärd som idag kan erbjudas medborgarna i avgörande delar bygger på medvetna och kraftfulla offentliga investeringar under tidigare decennier. Redan 1990-talets nedskärningar i den offentliga sektorn och den därefter stagnerade tillväxten i denna sektor ger idag kostnader för samhällsekonomin. Att genom ett överskottsmål i de offentliga finanserna också begränsa investeringarna i tider av mycket god ekonomisk tillväxt är att försätta möjligheterna till en säkrare ekonomisk utveckling.

Den ovan anförda kritiken gäller alltså överskottsmålets konstruktion och antagandena bakom denna. De förslag som RRS framför är ämnade att stärka överskottsmålets funktion i utformningen och förklarandet av den ekonomiska politiken. Det är dessutom meningen att detta mål ska beskrivas mer tekniskt och enkelspårigt. Vi menar att detta är fel väg att gå.

RRS kritiserar regeringen för en osystematisk uppföljning av överskottsmålet. Men det finns ett legitimt intresse av att under olika år kunna betona olika faktorer i en helhetsbedömning av det ekonomiska läget och därmed bedömningen av måluppföljningen. De problem som uppstår bör snarare peka fram mot slutsatsen att överskottsmålet är ett alltför rigitt system. Regeringens försök att korrigera en strikt tolkad ”målavvikelse” kan få allvarliga effekter på sysselsättning och arbetslöshet – men detta är inte en ”avvikelse” som blir aktuell att ta med i bedömningen.

Det är vidare lätt att hålla med om att bedömningen av det så kallade strukturella sparandet varit problematiskt men detta mått, som i sin tur bygger på bedömningar av så kallat potentiellt BNP, är behäftat med mer grundläggande problem än att en teknisk översyn kan leda till att ”beräkningarnas tillförlitlighet och kvalitet [kan] säkerställas”.

Förslaget om att redovisa ett ”kumulerat besparingsbehov” är också kontraproduktivt och leder till att det redan från början feltänkta överskottsmålet får en större hämmande effekt på den ekonomiska politiken framåt i tiden.

Det ”policydokument” om överskottsmålet som RRS föreslår kommer, som den kortfattade beskrivningen ser ut, sannolikt att bli ytterligare ett återkommande ideologiskt dokument som argumenterar för ramverkets upprätthållande.

Sammantaget riskerar RRS förslag att skapa ytterligare fokus för en snäv målbedömning i den ekonomiska politiken och bidra till att den ekonomisk-politiska debatten än mer inriktas på kamerala övervägande, istället för en bredare diskussion om hur samhällets resurser ska skapas och fördelas.

Mot bakgrund av detta vill Vänsterpartiet att riksdagen avvisar RRS förslag till beslut.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 28 februari 2007

Ulla Andersson (v)

Marianne Berg (v)

Pernilla Zethraeus (v)

Anne-Marie Wallouch (v)